

STIPENDIĀTU LIETA

Apmaksāta politika

Politiku virzienā sešos gados, iespējams, aizplūduši septiņi miljoni ASV dolāru

Baiba Rūle

MĪROŠI divi galvenie liecinieki. Kategoriski ar aizdomām par kukuļošanu saistītā Ventspils mēra Aivara Lemberga nolīgumi, iesaistīto politisko partiju līderu un politiķu atziņas, ka nesaprot, par ko ir runa, vai ka neko nav sapējuši. Tāds pašlaik ir fons būtiskajai lietai, kuru eksprezidente Aivara Viķe-Freiberga 2007. gada pavasarī salīdzināja ar Damokla zobenu, kas karājas pār Saeimas deputātu galvām un kura neilgi pēc tolaik notikušās A.Lemberga arestēšanas ieguva tā dēvētās Lemberga stipendiātu lietas nosaukumu. Kas pašlaik ar to notiek?

Informācija, kas ir *Dienas* rīcībā, liecina — lai kā tas nepatīktu smagos noziegumos apsūdzētajam A.Lembergam (rīgas apgabaltiesā rit krimināllietas iztiesāšana), «kaķis nav beigts». Prokuratūra izmeklēšanu turpina un lietu izbeigt nepilno. Noprotoams, ka līdz šim paveiktais, to vidū bijušo un esošo deputātu nopratināšana, rada pietiekamu pamatu, lai izmeklētāji gūtu pārliecību, ka tā dēvētie stipendiātu saraksti ir īsti.

Par apliecinājumu tam, ka «stipendiātu» saraksti ir patiesi, kalpo melnās kases jeb tā dēvētā 5% fonda 2002. gada izdevumu izdrukās atrodami tēriņi, kas attiecināti uz partiju jaunais laiks (JL). Maksājumu JL politiķi ir atzinuši, jo tie saņemti likumīgi (atbilstoši likumam par partiju finansēšanu naudu JL kontā ieskaitīja vairākas personas maksimāli noteiktās summas apmērā). 5% fonda izdrukās redzami ieraksti par izdevumiem JL, pēc *Dienas* rīcībā esošās informācijas, sakrīt ar reāli JL veiktajiem ziedojumiem, tādējādi rādot, ka izdevumu uzskaitē nav izdomājums.

Ja izmeklētāji lietu atšķetinātu, naudu saņēmušo politiķu dzīve iegūtu kriminālu pavērsieni, jo šāda veida maksājumu pieņemšana kvalificējama kā valsts amatpersonu kukuļpelnīšana. Vainu pastiprina, ja amatpersona kukuļus pieņēmusi lielā apmērā un atkārtoti un ienem atbildīgu stāvokli, kāds, piemēram, ir Saeimas deputātiem. Šādu noziedzīgu nodarījumu var sodīt ar brīvības atņemšanu no 8 līdz 15 gadiem, konfiscējot mantu. Naudas devēja nodarījumu var kvalificēt kā kukuļošanu, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un izveidāšanu no skaidras naudas deklarēšanas.

Vismaz septiņi miljoni Jauna informācija, kas nonākusi *Dienas* rīcībā, izgalmo

VARAS PIRKŠANA

Jauni fakti par to, kā Ventspils kase gadiem barojusi partijas un politikā

II Pacxoģbi. (K... 44 USD)

6. Pol. S. Buzma	125 000 USD
7. Pol. G. ...	250 000 USD
8. Līdņap. U. B.	400 000 USD
9. Vēlāk. Aģ. B.	400 000 USD
10. J. ...	1000 000 USD
11. J. ...	1000 000 USD
12. J. ...	300 000 USD

Firma "Vent Company Ltd", turpmāk tekstā Aizdevējs, kuru, pamatojoties uz statūtiem, pārstāv firmas direktors K.Krantz, no vienas puses un ... turpmāk tekstā Aizņēmējs, no otras puses, abi kopā Līdzīgi vienotā ...

▲ LĪDZ ŠIM PAVEIKTAIS

rada pietiekamu pamatu, lai izmeklētāji gūtu pārliecību, ka tā dēvētie stipendiātu saraksti ir īsti.

vērienu, ar kādu nauda maksāta. Proti, ir vairāki fakti un apliecinājumi, kas rāda — nauda no stipendiju kases maksāta arī 2004., 2005. un 2006. gadā. Šajā laikā, no iespējams, A.Lemberga pārraudzītā 5% fonda izmaksāti vismaz 4,2 miljoni dolāru. Lielākie tēriņi aizgājuši partijām vai arī to saistītiem cilvēkiem (nosaukumi sarakstā parādās šifrēti). Maksājumi bijuši regulāri, ik mēnesi, gluži kā alga.

Turklāt sarakstos starptiem, kam nauda maksāta, iespējams, atrodams arī partijas, kas aizvien ir pie varas. Vairāku avotu apliecinātais ļauj izteikt pieņēmumu, ka no «stipendiju» kases vēl 2004., 2005., 2006. gadā, iespējams, dāsni barojusies pašlaik pie varas esošā Zaļo un Zemnieku savienība (ZZS). Partiju vadītāji ne sarakstus, ne maksājumus neatziest. ZZS līderis Augusts Brīgmanis ceturtdien, jautāts par nelikumīgiem maksājumiem un stipendiātu lietu, teica: «Man nav ne mazāka priekšstats, par ko ir runa.» Nēmot vērā jau 2008. gada augustā atklātā nonākušo informāciju, kas liecināja, ka 2001. un 2002. gadā no 5% fonda veikti maksājumi partijām un politiķiem vairāk nekā trīs miljonu dolāru apmērā, var lēst, ka pavisam laikā no 2001. gada līdz 2006. gada pavasaram caur melno kasi izplūduši vismaz septiņi miljoni dolāru.

Mīnusi liecinieki
Nauda 5% fonda kasē 2004., 2005. un 2006. gadā nākusi no ārzonām. 2004. gadā to pildījis maksātājs, kuru dēvē par *Info kontu*, savukārt 2005. gadā — ārzonu firmas *Marvin* un *Vitale*, 2006. gadā — tikai *Vitale*.

Abas šīs firmas, kā liecina *Dienas* iepriekš pētītais, mājvietu radušās Līhtenšteinā. *Vitale* vadītājs bija par A.Lemberga kasieri dēvētais uzņēmējs Laimonis Junkers. Viņš, pēc vairāku viņa līdzgaitnieku liecinātā, arī atbildēja par 5% fonda naudas plūsmu un tēriņiem. L.Junkersam Ventspils amatpersonu lietā 2007. gada sākumā piemēroja aizdomās turētā statusu, taču neilgi pirms tam viņš no Latvijas pazuda. Izsludināja starptautisko meklēšanu. Šā gada oktobra sākumā tika saņemta ziņa, ka L.Junkers miris Paragvajā. Viņam bija 55 gadi. Bēres Ventspilī piedalījās arī A.Lembergs.

L.Junkers, pēc līdzgaitnieku *Dienai* atzīta, «stipendiātu» lietā varēja kļūt par bū-

>Kā izskatās saraksti?

Fragments no izdrukās

5% fonda izdevumi 2002.gadā

Datums	Kam	Summa USD
11.02.	Brīvostas likums	20 000
23.01.	J.Lor.	3000
12.02.	Zvaigzņišū bridis	40 000
22.02.	JP (I+II)	20 000
05.04.	LZS	(7000 Ls) 10 955
19.04.	JP (II+III)	20 000
28.05.	«Palīdzība» LSDS; LSDSP	81 000
18.06.	«Palīdzība» LSDS; LSDSP	50 000
21.06—04.07.	Zvaigzņišū bridis (100 000 Ls)	165 641
04.07.	«Palīdzība» LSDS; LSDSP	204 100
11.07.	Pleskavas šoseja	8000
19.07.	«Palīdzība» LSDS; LSDSP	163 150
23.07.	Nodokļu pārbaude	4000
02.08.	Pleskavas šoseja (Reklāma)	
	Apinis (intervija)	2650
06.08.	Pleskavas šoseja (Birkavs 3000 Ls)	
06.08—19.09.	Jouneis laiks	179 370
06.08—22.08.	V.Krišē	90 000
01.10.	Premēšana (5M+ĀM)	6000
11.10.	Cas (7000 Ls)	11570
01.11.	L.Struj, tiesvedība	20 000

Kopā iegrāmatotie fonda izdevumi 2002.gadā, kad bija 0.Saeimas vēlēšanas, — USD 1 549 974
Visvairāk naudas aizgājis nosaukumiem, kas varētu būt saistīti ar partijām.
3.l. LSDS un LSDSP kopā USD 498 250, Zvaigzņišū bridim — kopā USD 230 841, Pleskavas šosejai — USD 65 000

5% fonda izlietojums 2004.gadā

Datums	Kam	Summa USD
13.01.	Zvaigzņišū bridis par I	6345
13.01.	Festivāls No 4 (Apsis)	20 000
13.01.	Festivāls No 4 (Soferis)	5000
13.01.	Festivāls No 4 (Zemnieks) par I.cet	3000
19.01.	Festivāls No 4 (Zemnieks)	30 000
19.01.	ZZS I.cet	(8400 Ls) 15 840
23.01.	Festivāls No 4 (Apsis) MAM	100 000
26.01.	Zvaigzņišū bridis (L.maks.no gada maksas)	20 000
13.02.	Festivāls No 4 (zemnieks) lauks.teh. iegāde	15 700
05.04.	ZZS I.cet	(8400 Ls) 15 131
14.04.	Festivāls No 4 (70% no 250 000 Ls) O.S.	324 255
03.08.	Festivāls No 4 (80 000 Ls) 147 603	
24.08.	«M» pārbaudes atlikšana (VK 5000 Ls) 9245	
30.08.	«M» pārbaudes atlikšana (20 000 Ls) 38 835	
21.11.	Zemnieku saimniecība (prot.No 22.XI) 153 352 Ls	98 400
07.12.	Zemnieku saimniecība (prot.No 22.XI)	100 250
21.12.	Zemnieku saimniecība (prot.No 22.XI)	100 055
10.12.	3,5% par atprečošanu	13 546

Kopā no 5% fonda izdevumi 2004.gadā veidojuši USD 1 636 373
Zvaigzņišū bridim regulāri maksājumi katru mēnesi, kopā 2004.gadā — USD 112 769.
Zemniekam regulāri maksājumi katru mēnesi Ls 3000, papildus pāris vienreizēju maksājumu par lauksaimniecības tehnikas iegādi, remontu un apdrošināšanu, kopā veido USD 47 269.
Festivāls No 4 — šim mēģim 2004.gadā iegrāmatoti vislielākie tēriņi, tā ietvaros maksājumi veikti dažādām personām, kuru nosaukumi ir šifreti (Apsis, Soferis, Zemnieks, S.K., MAM), kopā izdevumi USD 736 240.

5% fonda izlietojums 2006.gadā

(notika 9.Saeimas vēlēšanas)	Summa USD
02.01. Zvaigzņišū bridis par I	5714
02.01. Arājs par I	5670
02.01. Soferis	1890
06.02. Mācītāji par I	5221
07.02. Advokāti	50 000
20.02. Zvaigzņišū bridis (gala maksājums 20 000 Ls)	34 700
20.02. Kīmijis (pēc saraksta)	17 201
28.02. Komisija 3,5%	14 000
22.03. Advokāti (jaunais projekts) L.I.	35060
Kopā 2006.gadā L.ceturksni USD 538 185	

Fragments no izdrukas

Fonds 2005 ZZS

ZZS i.cet.	8400 Ls
Pārējās izm.	644
ZZS II.cet.	11 654
Jāņiem (II+IV+V+VI)	32 000
ZZS III.cet.	9600 Ls
ZZS avīze par gadu	7200 Ls
Pārējās izm.	800 Ls
Jāņiem (VII+VIII+IX)	24 000 Ls
ZZS IV.cet.	8400 Ls
Pārējās izm.	1613 Ls
Jāņiem (X+XI+XII)	21 000 Ls
Vēlēšanas (09.2005.-01.2006)	140 000 Ls
(izmaksas datums 20.12.2005)	
Krāsotājs 70% no	
180 000 latu =	126 000 USD
Vienreizējs maksājums	100 000 USD
Kopā	802 871 USD

ZZS finanšu darbības deklarācija par 2005.gadu oficiāli uzrādītais ziedojumu apmērs — 35 394 lat.

Sociāldemokrātiskā strādnieku partija, jo tādas ir partiju abreviācijas.

JP — iespējams, savulaik Ainārs Šlesers, Raimonda Puta un Ingridas Džeres veidotā Jaunā partija

Jaunais tālks — vienīgā partija, kuras līdētis Einārs Repše atzinis, ka sapņina finansējumu no Ventspils, maksājumi norādīti partijas finanšu deklarācijā.

L.Sruģi — iespējams, bijušais ekonomikas ministrs Laimonis Strujevičs, LZS pārstāvis.

Zemnieks — iespējams, kāds no Latvijas Zemnieku savienības, kuram ir zemnieku saimniecība. Veršijas vairākas, viena no tām, iespējams, LZS līdētis Augusts Brīngmanis.

Krāsotājs — sarakstu izdrukās ļauj priekš, ka arī šī persona saistīta ar ZZS.

Arājs, Apstis, Izkaptis, Sotēris — nav konkrēti uzskaiti.

Sīpēndiātu sarakstos parādās arī DP, iespējams, Derbe partija vai Demokrātiskā partija. Zāļe, iespējams, Latvijas Zaļā partija.

Apinis, viņš atzinis, ka no A.Lemberga bijušais LC Saeimas deputāts Pēteris sapņinis tīklā atbalstu grāmatas izdošanai.

Birkavs, iespējams, ekspremjers, LC līdētis Valdis Birkavs. **Alor**, iespējams, bijušais LC ģenerālsēkretārs Jūnis Lorenss. **VKārst**, iespējams, bijušais premjers no LC, ZZS līdētis.

8.Saeimas vēlēšanu lokomotīve. Vilis Krīštopāns jebkādos maksājumus no A.Lemberga kategoriski noliedzis.

Fragments no izdrukas

5% fonda izdevumi 2005.gadā

Datums & Kam	USD
12.01. Zemnieks (vētras seku likvidēšana, 2000 Ls)	3805
12.01. Zvaigznīšu bridis par 1*	6336
14.01. Zemnieks par 1**	5716
12.02. Bonus Str+ E. Cep)	20 000
21.02. Krāsotājs (180 000 Ls x 70% = 126 000 Ls)	238 500
04.03. K.Sk.	100 000
08.03. ZZS i.cet. (8400 Ls)	16 092
08.03. ZZS vienr. izd. (644 Ls)	1 234
29.03. Zemnieks «Pavasara sējā» (2000+2000=4000 Ls)	7716
25.05. Menedžments par «M» - 10%	31 379
15.06. Arājs (tehnikas iegāde 2300 Ls)	4293
28.06. K.S. (skat. atšifrējumu)	77 000
21.07. Bijušie (Ezīs 10 000 Ls: Izkaptis 3000 Ls)	22540
01.08. Mācītāji*** par VII (1000 Ls x 3)	5261
04.08. Menedžments par «M» - 10%	141 205
01.09. K.S. (skat. atšifrējumu)	72 645
05.09. J.B.50 000	
27.09. K.S. (pēc saraksta)	100 000
20.12. Menedžments par «M»	- 10% 141 206

Kopā 2005.gadā USD 2 036 351
Zvaigznīšu bridim maksājumi katru mēnesi, kopā USD 109 530.

Atkārtotais arī maksājumi Arājam, Šoferim, Zemniekam **Mācītājiem** no augusta veikti regulāri ikmēneša maksājumi, kopā 2005.gadā izzerēti 18 000 latu jeb USD 31 544.
Lielākie maksājumi ZZS, pēc 5% fonda izdevumu izdrukām, izdevumiem, kas saistīti ar ZZS, izmaksāti vairāk nekā 800 000 dolāru.

SARAKSTOS MINĒTIE VĀRDI

Zvaigznīšu bridis — iespējams, partija Tēzemei un brīvībai (TB) vai atsevišķi ar to saistīti cilvēki. Šī iesauka, iespējams, radusies jau 90.gadu sākumā, pirms TB apvienošanās ar LNNK, iesauku saista ar **Pleskaves šoseju** — iespējams, savienība Latvijas ceļš (LC), arī šī iesauka nāk no 90.gadu sākuma, saistīta ar LC veidošā iesaiņotājiem bijušajiem kompartijas cilvēkiem.
ZZS — iespējams, Zaļo un Zemnieku savienība (ZZS) — tāds ir šī politiskā spēka saīsinājums.
Mācītāji — iespējams, Latvijas Pirmā partija, kas šādu nosaukumu kultūros ieguvusi jau kopš dibināšanas. Sīpēndiātu sarakstos «Mācītāji» parādās 2005.gadā, noprotams, ka maksāts trim personām pa 1000 latiem katru mēnesi. Līdz aptuveni 2004.gadam LPP līdētis Ainārs Šlesers un A.Lembergs bija ļoti asi oponenti. Pēc tam izīga.
Festivāls No 4 — pēc vienas no versijām, iespējams, tā apzīmēta bijušā ZZS līdera (pārstāvēja Zaļo partiju) Induļa Emāsa skandāli saistītais ar l.Emāsa lēmumu ES komisāra amatam izvirzīt partijas biedri, toliik Saeimas spikeri Ingridu Udri un l.Emāsa kā premjera lēmumu KNAB priekšnieka amatam ieteikt Alekseju Loskutovu, lai arī konkursā par l.Emāko tika uzta Jura Striķe. 2007.gadā l.Emāsis no politikas aizgāja, atkāpjoties no Saeimas spikera amata, kad prokuratūra sāka kriminālprocesu par 10 000 dolāru, kurus viņš bija pazuudējis ar visu kolektīvu.
LSGS; LSDSP — iespējams, Latvijas

Andrejs Vasks, LR Ģenerālapkuratūras ārējo sakaru koordinators: «Izmeklēšanas virzienā par amatpersonas kukuļošanu tā sauktajā Ventspils amatpersonu lietā turpinās, jo konstatēts, ka noticis noziedzīgs nodarījums, tāpēc tiek turpināta pierādījumu vākšana, lai pierādītu personu vainu izmeklējamajā noziedzīgajā nodarījumā.»

Nauda plūda no «obščaka»

VIENKĀRŠISAKOT, tas bija melnā kase. Tajā, kā *Dienai* atzina A.Lembergam, par finansētājiem Laimonis Juncers, kura padomība ar izdevumu tehnisko uzskaiti nodarbojās G.Grasmane. Naudu, kam tā pienācās, nogādājis vai nu L.Junkers, vai uzņēmējs, Latvijas Zemnieku savienības biedrs Kristis Skuja. Daži A.Lemberga līdzgaitnieki neizslēdz, ka naudas nodošana politiķiem vai saistītiem partijām.

personām, iespējams, veica arī viņš pats. Kā izriet no Ventspils uzņēmēju liecībām, *obščaks* «dažādiem» tērpiem Ventspilī bijis jau no 90.gadu sākuma. Pēc 2000.gada, kad tā izveidota biedrība *Biznesa attīstības asociācija (BAA)*, 5% fondu piesaistīja tai. Biedrības dibinātāji bija A.Lembergs un 10 Ventspils biznesā iesaistīti uzņēmēji, visvairāk balsu biedrības padomē bija A.Lembergam.♦

Saraksti atrasti Grasmanes datorā

NO DOKUMENTU fragmentiem, kas nonākuši *Dienas* rīcībā, kā arī no prokuratūrā pratinātu personu *Dienai* atzītā var secināt, ka tā cilvēkos Lemberga stipendiatu sarakstus veido izdrukās no grāmatvedes Gitas Grasmanes datora, kas Ventspils amatpersonu lietas ietvaros tiek turēta aizdomās par noziedzīgi iegūtas naudas legalizēšanu vai vairāk nekā 10 miljonu dolāru apmērā. Viņa netīši saistīta ar Ventspils mēru Aivaru Lembergu, kurš pa-

5% fonda izlietojums pa gadiem, izdevumu kopsavilkumi pēc partijām, personām. Naudas saņēmēji slēpti aiz abreviatūrām, saīsinājumiem, segvārdiem. Saraksti ir labi sistematizēti, maksājumi pēc datumiem uzskaitīti ASV dolāros, ja maksāti latī, tad tas norādīts atsevišķi un tērpi pēc konkrēta kursa pārverstī dolāros. Summas lielas. Saraksti par 5% fonda izdevumiem ir par laiku no 2001.gada līdz 2006.gada pavasarim.♦